

KIS-411 – Gl. module ha deveradoù.

(GE – 07 12 91)

Dont a ra ar Gl. **module** eus al La. *mo(du)lus* "muzul", deveret eus *mo(dus)* "muzul, ment, goñvor, kementad ; kerreizhded ; doare, mod ; moz" ; dav eo merkañ ez eo aet La. *mo(du)lus* ivez da Gl. *moule* "moul ; rizh ; patrom", termen amprestet gant ar Br. er stummoù *moul, moull, moll*.

Dedroad ar sterioù gwisket gant Gl. **module** hag e zeveradoù a heuilhin, o klask kinnig bep taol ur c'hevatal brezhonek.

A. – Gl. module.

A1. – Gl. module en Adeiladouriezh.

Muzul dibabet da reizhañ ar c'henfeurioù etre lodennoù diseurt un adeilad ; kenvuzul bihanañ etre an elfennoù a saver un adeilad ganto hevelep ma c'haller o c'henemprañ kuit ag o azvenañ.

Evit ar ster-mañ e kinnigan lakaat an trestummañ da c'hoari ha dibab Br. **moll** g. Daou amveziad lañsus da hevelep trestummadur eo a) ar c'hemeradur dibarek a zo gant BrE. '*moll*' "measure, limite, mesure raisonnable", b) an degemer eus *moul* da furn lennegel unvan, o reiñ tro da arverañ reolenn an dreuzvegenn.

A2. – Gl. module er Ventawouriezh.

Unanenn ventad evit an doureier red : ec'hongas (Gl. "débit en volume") keitat dre vloavezh dewerzhet e metroù diñs dre eilenn. N'eus abeg sonn ebet da zilezel al ledanvad a dalvezas e galleg. Kinnig a ran enta Br. **moll** g. Dre astenn ster e komzer eus Br. "**moll** ur feunteun, **moll** ur blomenn".

A3. – Gl. module er Fizik.

Mentenn loc'honiezh : Gl. **module** d'inertie, Br. **moll** anniñv (atalad mentawouriezhel : L^3).

A4. – Gl. module er Jedoniezh.

Ment regat, muzul niverel, ur sturiadell (sl. SADED Jon 10, p. 3). An un ster a gaver c'hoazh er c'hemeradur dibarek-mañ. Br. **moll** ur sturiadell.

A5. – Gl. **module** er Jedoniezh.

Kementad digemm a ranker liesaat drezañ logaritmoù ur reizhiad lavaret da gaout al logaritmoù keñverek en ur reizhiad all. Heñvel dra, Br. **moll** ur reizhiad logaritmoù.

A6. – Gl. **module** en Treloc'herezh.

Rannad treuzkiz ur c'hendentad dre niver an dent. Br. **moll** ur c'hendentad.

A7. – Gl. **module** er C'halvezerezh dre vras.

Elfenn genempradus (kevelstrolladus pe gevosodadus) o vont gant elfennoù heñvel d'ober ur pezh arrebeuri, un adeilad, h.a.

Disoc'h eo ar ster-mañ d'ul ledanviñ ivez, an anvad o riklañ a-ziwar ar moll (muzul) war ar parzh savet hervez ar moll. Ha mat eo d'ar brezhoneg heuliañ amañ ? E varregezhioù a ro dezhañ an tu da barraat ouzh ar mesk a ve hevelep rikladenn en arvar da zegas. Kinnig a ran sevel ur verb **mollañ** "reiñ moll da" ha degouezhout gant ar pennanv **mollad** g. "ar mollañ hag an disoc'h anezhañ, eleze elfenn molumet hervez ur moll". Sk. : "Un armel levrioù aozet diwar-bouez **molladoù** kenempret."

A8. – Gl. **module** en Elektronik hag er Stlenneg.

Ar **moll** eo ar muzul dibabet da verkañ ment vihanañ un elfenn amred, ur bloc'h memor greiz. Ar **mollad** eo an elfenn a roer dezhi ment ar moll. Sk. : "Strolladur lies mollad a ya d'ober an amred klok". "Ur mollad memor 64 KB." [Sl. GSTL. ¶ 2686.]

A9. – Gl. **module** er Stlenneg.

Pa vez re vras ur goulev, en en dasparzher e rannoù dizalc'h, gant pep a bare o pleustriñ warno, pep rann, kehent gant ar re all dre getalioù (Gl. "interfaces") spisaet rik, o sammañ ur stroll arc'hwelioù resis. Pep rann a anver e Gl. **module**. N'eus a-benn ar fin¹ skoilh ebet o virout ouzh ar brezhoneg a heuliañ ar yezhoù all en tremen eus par

---

¹ En ul lankad kentañ, e klaskis un termen dibarek. Amañ da heul ez adskrivan an danevell eus an dehentadur a raen eus va imbourc'h :

«Er Vezekniezh e kinnigan an termen *hanbarus* da gevatal da Gl. *électif*, eleze "o wezhiañ war rummoù 'zo hepken a ergorennoù". Sk. : "Br. ankoun *hanbarus*, Gl. *amnésie élective* "ankoun o tizhout rummoù 'zo a eñvorioù hepken"." Merkomp an daou zurc'hadur ster a zo gant (-)par(-) : a) "ober, gwezhiañ", b) "tachenn, logell, parzh" (DGVB 62, 281) ha desellomp ar verb *hanbarañ* "gwezhiañ war rummoù 'zo a ergorennoù"; pezh a ra end-eeun ar *module* rann c'houlev. Hogen, ober gant Br. *hanbarer* ne ve kevazas nemet mar grafed anezhañ ur rann

an dafar elektronek da hini ar goulevioù, ent spisoc'h : eus par ar periantoù da hini ar meziantoù. A se e kinnigan ober gant **mollad** amañ ivez. [Sl. GSTL ¶ 2687-2692.]

B. – Gl. modulaire.

B1. – A-zivout ar moll. Br. **mollet** aa. Sk. : “Muzul **mollet** ur sturiadell.”

B2. – A-zivout un adeilad savet hervez pennaenn ar vollegezh (sl. D1 dindan) aa. Br. **mollek**. Sk. : “Nevedennoù **mollek** ar Romaned.”

B3. – A-zivout ar molladoù. Br. **molladel** aa., **a-volladoù**. Sk. : Br. “Saverezh **a-volladoù**, saverezh **molladel**”, Gl. “Construction **modulaire**.” Br. “Gouleviñ **molladel**”, Gl. “Programmation **modulaire**”.

B4. – Dezhñ doare ur mollad, molladoù ouzh e ober. Br. **molladek** aa. Sk. : “Arrebeuri **molladek**.”

C. – Gl. modulé.

A zo disoc'h a'r mollañ Br. **mollat** aa. Sk. : “Elfennoù **mollat**.” Merkomp ez eo kenster **mollat** ha **molladek** evit un darn eus kemeradurioù hemañ.

D. – Gl. modulation, moduler.

D1. – Gl. **modulation**.

Pennaenn a'n adeiladiñ ma vez hervezi pep ment par d'ul lieskement eus ur moll. Br. **mollegezh** b.

Tra ma'z eo deveret D1 diouzh Gl. *module*, ez eo deuet D2,3,4 eus La. *mo(du)(la#ri* dre amprest an It. *modulare, modulazione* er 15^t kantved.

D2. – Gl. **modulation, moduler** er Sonerezh.

---

ijjinenn (pezh a c'hell revout). Evit envel ur rann c'houlev evelkent e ve gwell marteze ober gant *hanbar* g. hep mui, o reiñ lañs d'an durc'hadur ster "tachenn, parzh" a zo gant *par*, hag oc'h intent "parzh dizalc'h ur goulev", koulz hag "o wezhiañ dre rummoù 'zo a arc'hwelioù". Sk. : “Diforc'haet e vez pep rizh *hanbar* dre rizh an arc'hwelioù kefleuniet”, Gl. : “Chaque type de *module* se différencie par le type de fonctions qu'il assure.”»

Diouzh ali Yann-Baol AN NOALLEG e tilezis va c'hinnigadenn, re goustus e-skoaz ar gounid da c'hortoz, a-du-rall o sammañ betek re ar stirann *-par-* engwezhiet a-walc'h endeo e lavar ar Stlenneg hag ar Jedoniezh.

Meur a gemeradur zo d'ar Gl. **modulation** e lavar ar Sonerezh. Hebiou ez in d'ur studi yezhouriezh warno dre ziouer a ouiziegezh. Merkomp e kinnigas VALLEE Br. **treuzskeuliadur** hag e ouzhpennas Perig HERBERT Br. **treuzvozadur**, **treuztonadur**, **treuzskeulierezh** (*Imbourc'h* 163/2, p. 238). Un aters a gredin ober eo : ha ne ve ket mat, en tu all d'ar gerioù gwisket ganto pep a gemeradur dibarek, kaout un termen hollek keverdal d'an termen gallek end-eeun ? Diaes devesañ an termen hollek-se diwar ar stirann **-skeul-**, p'he c'haver engwezhiet gant ur ster all endeo e lavar ar Sonerezh.

Adalek e ster kalvezel er Sonerezh ez eus bet astenoù da arver ar Gl. **moduler**, **modulation**. An astenoù-se, dre riklañ, leterc'hañ pe ledanviñ a c'haller bodañ hervez daou zurc'hadur.

D3. – C'hoarvezout a reas d'an denotañ gouiziel steuziañ rak un denotañ kantouezel hag ur c'hennotañ kantaazel. Ar Gl. **modulation**, e-lec'h arouezañ un araezad kalvezel a Sonerezh, a dalvezañ da zeskrivañ erzerc'hadoù diseurt, fromoù ha trivliadoù. Merkomp e paouezas war un dro, er ster-mañ, ar verb **moduler** a vezañ gwan. Sk. : “Il eut un rôle **modulé**” (AYME, in *Lexis*). “**Moduler** ses états d'âme sur sa guitare” (*Lexis*). Ne virer eus ar ster kalvezel nemet keal a'n argemmadoù kreñvder, uc'hder pe all o c'hoarvezout e-kerz ec'hodadenn ur son gant ar vouezh, ur benveg ; pe, dre ledanvad, a'n tennderioù kantaazel ez int an erzerc'had anezho. Amañ e chom da doullañ an hent etrezek ar c'hevatalioù brezhonek..

Eus par ar c'hlevout e tremenas Gl. **modulation**, **moduler** e par ar gwelout. Sk. : “La **modulation** des couleurs.” Ar gudenn, pa labouro ar yezhourion war ar c'hraf-mañ, e vo gouzout ha sammet e vo e Br. an astenn ster Gl. ha, mar bez sammet, pehini, pere eus an termenou Br. a vo astennet o ster sonerezhel d'al liverezh. Hag un abeg ouzhpenn n'eus ket amañ da gaout an termen hollek a raen anv anezhañ diaraok ?

Dre ur rikladenn all, diwar-bouez leterc'hañ, ez eo tremenet Gl. **modulation**, **moduler** er yezh voutin gant ar ster : “argemmañ an ober a-geflen d'an amveziadoù” (evit Br. *keflen*, sl. KIS-374, p.). Sk. : Gl. : “**Moduler** les primes d'assurance selon la conduite des assurés.” Er ster-mañ e kinnigfen Br. **argeflenañ** gant ar ster hollek “azasaat hebleg (diouzh argemmadoù X)” : Br. : “**Argeflenañ** ar skodennoù kretadur diouzh monedigezh ar gretaidi.” Gl. : “**Moduler** les investissements selon les fluctuations du marché”, Br. “**Argeflenañ** ar postadurioù diouzh neuennadoù an nevid”.

D4. – Gl. **modulation**, **moduler** er Fizik, er Skingaserezh.

Ar rikladenn a zifourk amañ en un domani kalvezel en-dro. Eus ster kentañ **modulation, moduler** e virer keal un argemmañ lakaet da c'hoarvezout, n'eo ket er sonioù, met er redennoù tredan hag er gwagennoù tredanwarellec'h : evit treuzkas drezo arhentoù e c'hougevaner ar re-mañ e-barzh luskelladoù ar redennoù pe ar gwagennoù dre argemmañ o heled, o zalm pe o c'houlz. Tro 'm eus bet da ginnig c'hoazh ar Br. **gouluzañ** (< *gou-+luz-*, kv. hBr. (-)*lus-* "mettre en mouvement, mouvoir ; exprimer" DGVB 248). Sk. : Gl. "On distingue la **modulation** d'amplitude et la **modulation** de fréquence, celle-ci permettant d'obtenir des émissions de haute qualité", Br. "Diforc'hiñ a reer ar **gouluz** heled hag ar **gouluz** talm, hemañ o kevaraezañ un ec'hodiñ uhelberzh". [Sl. GSTL, ¶¶ 1131-1132, 2678-2684.]

Ur gudenn ne c'hallan ken stigmañ, houmañ : ha rikladenn ster ar Gl. **modulation** eus domani ar Sonerezh da hini ar Fizik ne ve ket evit c'hoarvezout e Br., met a-rekin, eus ar Fizik d'ar Sonerezh, **gouluzañ** o tont da vezañ an termen hollek hon eus notet a rae diouer d'ar brezhoneg e meur a lec'h er melladoù diaraok ?